

Ünnepi tanulmányok a 75 éves

NÉMETH ZSOLT

tiszteletére

Navigare necesse est

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Ünnepi tanulmányok a 75 éves
Németh Zsolt tiszteletére

Navigare necesse est

Ünnepi tanulmányok a 75 éves Németh Zsolt tiszteletére

Navigare necesse est

Szerkesztette
Barabás A. Tünde és Christián László

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Budapest, 2021

A kötet szerzői

Amberg Erzsébet	Koltay András
Androvicz Gábor	Korinek László
Balla Zoltán	Kovács Gábor (NKE)
Balogh Lídia	Kovács Gábor (SZE)
Barabás Andrea Tünde	Kőhalmi László
Berei Róbert	Lévay Miklós
Blaskó Béla	Madai Sándor
Boda József	Magasvári Adrienn
Budaházi Árpád	Major Róbert
Christián László	Mészáros Bence
Czenczer Orsolya	Nagy László Tibor
Domokos Andrea	Pallagi Anikó
Erdős Ákos	Pallo József
Fantoly Zsanett	Pap András
Farkas Ákos	Pápai-Tarr Ágnes
Fenyvesi Csaba	Polt Péter
Finszter Géza	Ruzsonyi Péter
Gál István László	Sallai János
Gönczöl Katalin	Sárkány István
Hautzinger Zoltán	Schubauer László
Herke Csongor	Sipos Ferenc
Hollán Miklós	Sivadó Máté
Horgos Lívia	Szabó Andrea
Irk Ferenc	Szendrei Ferenc
Karsai Krisztina	Vári Vince
Kiss Tibor	Windt Szandra

© A szerzők, 2021

Szerkesztés © Barabás A. Tünde, Christián László, 2021

© A kiadó, 2021

Minden jog védve.

Tartalom

Előszó | 9

Laudáció

Koltay András

A vitorlázó kriminológus –
Németh Zsolt rendőr ezredes köszöntése | 13

Tanulmányok

Amberg Erzsébet

Mennyi az annyi? – A fiatalkorú bűnözés és bűnözéskontroll
alakulásának áttekintése | 17

Balla Zoltán

Kormányzástan – kormányzás –
Áttekintés megjegyzésekkel | 27

Balogh Lídia

„A jó rendőr tapintatos és gyengéd...” | 37

Barabás A. Tünde

A rendőrségi munka és a lakosság
bizonytalanságérzetének összefüggései | 43

Berei Róbert

Várnézőben a budavári „sheriffel” | 53

Blaskó Béla

Jogállamiság – értelmezési szilánkok | 61

Boda József

Az amerikai Szövetségi Nyomozó Hivatal
szerepe a bűnüldözésben | 71

Budaházi Árpád

Gondolatok az agyi alapú hazugságvizsgálatról | 81

Christián László

Szívvel-lélekkel a bűnmegelőzésért | 91

Czenczer Orsolya
 A büntetés-végrehajtás zöld esküje –
 Az európai zöld megállapodás (*Green Deal*)
 és a magyar büntetés-végrehajtás kapcsolódási pontjai | 101

Domokos Andrea
 Hallgatók a célkeresztben | 109

Erdős Ákos
 FOCUS-ban a rendőrség drogprevenációs tevékenysége | 119

Fantoly Zsanett
 Fejezetek Los Angeles rendészettörténetéből | 131

Farkas Ákos
 A kihallgatási jegyzőkönyvek
 és a tisztességes eljárás a nyomozás során | 139

Fenyvesi Csaba
 Kriminológiai morzsák a világból | 153

Finszter Géza
 A büntetőeljárás törvény új jogintézményei,
 a leplezett eszközök | 163

Gál István László
 A minősített adattal visszaélés
 néhány kriminológiai problémaköre | 179

Gönczöl Katalin
 A szolgáltatott igazság | 189

Hautzinger Zoltán
 A külföldiek és a migráció lehetséges
 megjelenése a kriminológiában | 199

Herke Csongor
 A kiberbűnözés és a teljesen
 önvezető járművek | 211

Hollán Miklós
 A közösség tagja elleni erőszak viszonya
 más bűncselekményekhez | 223

Horgos Livia
 Gondolatok a Janus-arcú
 magánindítványról és hiányáról | 237

Irk Ferenc
 Az európai értékek védelméről | 247

Karsai Krisztina

THC vagy CBD? Izgalmas jogi kérdések
a *French Bulldog*-ügy margójára | 255

Kiss Tibor

Miért népszerű a darknetes
kábitószerek-kereskedeleme? | 269

Korinek László

Az út nullától egyig | 277

Kovács Gábor

A vezetői hatékonyság
további növelésének lehetőségei | 287

Kovács Gábor

Az egységes Európai Forenzikus Tudományos Térség (EFSA–2020)
megvalósítása – illúzió vagy realitás? | 297

Köbalmi László

A biztonság bűvöletében | 309

Lévay Miklós

Az ENSZ bűnözéssel szembeni tevékenységéről
és az Európai Bűnmegelőzési Intézet (HEUNI)
munkájáról | 319

Madai Sándor

Elmélkedés egy bűncselekmény jogi tárgyáról:
a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása | 333

Major Róbert

Közlekedéskriminológiai gondolatok
(egy ítélet margójára) | 341

Mészáros Bence

A közeli ismétléses sértetté válás
(*near repeat victimization*)
és szerepe a prediktív rendészetben | 351

Nagy László Tibor

A fiatalkorúak által elkövetett rablásokról | 361

Pallagi Anikó

Kriminálpolitikai alapvetés | 371

Pallo József

Deus ex machina,
avagy az intézkedések mint a szabadságvesztés alternatívái | 383

Pap András László

Minden (roma) élet számít:
populizmus a koronavírus árnyékában | 391

Pápai-Tarr Ágnes – Sipos Ferenc

A közérdekű munka büntetéskiszabási tapasztalatai
egy aktakutatás fényében | 401

Polt Péter

A 21. század kihívásainak hatása a büntetőeljárásra –
Kripto valuták, azaz az új vagyoni értékek
büntetőjogi kérdései | 419

Ruzsonyi Péter

A Covid-19-pandémia hatása a „börtönvilágra” | 429

Sallai János – Androvicz Gábor

Laky Imre, a magyar rendőri szakoktatás úttörője | 445

Sárkány István

Az iszlám és a terrorizmus kapcsolatának
néhány aspektusa | 457

Schubauer László

A pénzmossással kapcsolatos
nemzetközi egységesítési törekvések
és a pénzmosság tényállásának 2020. évi átalakítása | 467

Sivadó Máté

Mire tanít bennünket (leginkább)
Németh Zsolt etikája kábítószer-területen –
avagy továbbra sem engedünk a 77-ből! | 479

Szabó Andrea – Magasvári Adrienn

A pénzügyőrtisztképzés a bolognai folyamat
és az uniós csatlakozás tükrében | 487

Szendrei Ferenc

Terrorizmusfinanszírozás,
azaz a terrorizmus bevételei | 499

Vári Vince

Az eljárási (procedurális) igazság jelentősége
a rendőri munkában | 509

Windt Szandra

Emberkereskedelem és a (közösségi) rendőrség | 519

Windt Szandra¹

Emberkereskedelem és a (közösségi) rendőrség

Kedves Zsolt!

A tanulmánykötetében írni nagyon nagy megtiszteltetés, olyan sok dolog jut eszembe, ami kapcsolódási pont volt közöttünk, hogy nehéz volt kiválasztani, miről is írjak most. Két dolgról szólnék, amelyek látszólag távol állnak egymástól, azonban egyrészt mindkétten részesei voltunk érintőlegesen mindkettőnek, másrészt fontosnak tartom, hogy más is értse, lássa az összefüggést, még ha egyáltalán nem egyértelmű elsőre, akkor is.

Az alábbi ügy kapcsán merült fel bennem, hogy szóljak a rendőrség teendőiről az emberkereskedelemmel kapcsolatban.

„2016. és 2017. évben N. G. és élettársa K. M. T-n laktak öt gyermekükkel, köztük K. R., 2003. augusztus 4. napján született sértettel. 2016 novemberében N. G. megbeszélte K. J.-val, hogy szexuális vágyának kielégítése végett hétvégenként pénzért elviheti K. R. -t. K. J. 2016. november végétől hétvégenként személygépkocsijával megjelent N. G. házánál, és néhány órára magával vitte a sértettet a T. külterületén található ingatlanába, hogy vele szexuális cselekményeket végezzen. A sértett nem akart elmenni K. J.-val, gyakran sírva tiltakozott, de az apja agresszív magatartása miatt kénytelen volt engedelmessé válni. Előfordult, hogy amikor a kislány megmakkasztotta magát, N. G. a ház előtt megpofozta, és K. J. gépkocsijához lökdöste, majd oda betuszkolta. N. G. K. R.-t akkor is megpofozta, amikor a kislány visszavitele után K. J. panaszkodott, hogy R. nem tette azt, amit ő akart. K. J. R.-t 2017 júniusáig vitte el heti gyakorisággal addig, míg végül R. a rokonaihoz menekült.”²

In memoriam közösségi rendészeti projekt

A közösségi rendészettel kapcsolatban még 2011-ben megkeresték Zsoltot és engem, hogy a Svájci Alap keretein belül Magyarországon egy kísérleti közösségi rendészeti projektről értékelést készítsünk. Ennyi év után már talán nem titok, hogy mindketten bírálói voltunk a beadott pályázati anyagnak, és mind-

¹ Tudományos főmunkatárs, Országos Kriminológiai Intézet. Kapcsolat: windt@okri.hu.

² Kecskeméti Törvényszék 2.B.218/2019/45. számú ítélete alapján.

ketten támogattuk azt, és fájóan hiányzik, hogy a megvalósulást nem követte a program fenntartása, a tapasztalatok átvétele.

A közösségi rendészet filozófiája (*community policing*) egy más szemléletű, szolgáltató rendőrséget jelent.³ Zsolt *A rendőrségi bűnmegelőzés közösségi rendészet* című tanulmányában azt írja:

„A közösségi rendészet (*community policing*) nem egyszerűen a megelőzésre fókuszál a megtorlás helyett, hanem a társadalmi folyamatokba való proaktív beavatkozást ambicionálja, ezzel tulajdonképpen a bűnözési félelem csökkentésének intézményévé válik. Nem elégszik meg a lakossági jelzésekre való reagálással; törekszik megismerni a normasértések háttérében meghúzódó problematikus életviszonyokat, sőt részt vesz azok kedvező alakításában is. Fokozott a társadalom előtti felelőssége, törődik az emberekkel és jogaikkal, az országlakókkal és a közösség intézményeivel kölcsönös együttműködést valósít meg. Nem csak a lakosság van befolyással a rendészetre, a rendészet visszahat a közösségre: rámutat a felelősségükre, hibás gyakorlatukra és ezzel polgári aktivitást hív elő a biztonsági helyzet javítására.”⁴

Ezek jelenléte mind megelőzhette volna azt, hogy az idézett ügyben írt sértett kislányt hónapokon keresztül szexuális cselekményekre felhasználják. Sőt, a sértett kislány nővérével kapcsolatban is felmerült ennek a gyanúja, de az nem képezte az eljárás tárgyát.

A közösségi rendészet modelljében a rendészet és a lakosság közötti partnerség és kommunikáció a kiindulási alap. „A rendészet tevékenysége nem korlátozódik az aktuális veszélyek elhárítására és a bűnüldözésre, hanem a bűnözést, a rendet teljes beágyazottságában szemléli, tehát a település más szociális problémáival együtt.”⁵

A közösségi bűnmegelőzés során elmosódnak a bűnmegelőzés, illetve a társadalom- és szociálpolitikai jellegű beavatkozások határai, mégis ebben a helyi rendészetnek is szerepet kell vállalnia: az emberek biztonságérzetét növeli, ha rendőröket látnak az utcán, ha az a rendőr ismeri a környéket, az ott lakókat, magyarul ő a közösség rendőre: a helyi bűncselekmények, az antiszociális visel-

³ Windt Szandra: Rendészeti modellek az emberkereskedelem elleni fellépés elősegítésében. In Hautzinger Zoltán (szerk.): *A migráció bűnügyi hatásai*. Budapest, MRTT Migrációs Tagozat, 2016. 159–164; Lásd még Discover Policing: *What is community policing?* Online: www.discoverpolicing.org/explore-the-field/what-is-community-policing.

⁴ Németh Zsolt: A rendőrségi bűnmegelőzés közösségi rendészet. In Borbíró Andrea – Inzelt Éva – Kerezsi Klára – Lévy Miklós – Podoletz Léna (szerk.): *A büntető hatalom korlátainak megtartása: a büntetés mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére*. Budapest, ELTE Eötvös, 2014. 383.

⁵ Berei Róbert: A közösségi rendészet gondolkodásmód alkalmazására irányuló törekvések az 1990-es évek második felében Magyarországon. *Themis*, 2018. június 9.

kedés jelenségeinek felszámolásán dolgozik a lakossággal együtt.⁶ A közösségi rendészet filozófiájának hazánkban történő elterjedése, a többek között svájci példát követő megvalósítása éppen ezt szolgálta volna, és égető szükség lenne rá.⁷ Ez különösen igaz a családon belüli erőszak esetei mellett a (gyermekek) szexuális és a munkacélú kizsákmányolás során is.⁸ Azokban az esetekben, ahol a sértett nem mer, nem tud a hatóságokhoz fordulni segítségért, ahol a közösség tagjai, a szomszédok, a tanárok stb. láthatnak jeleket, amelyek arra utalnak, hogy bűncselekmény zajlik a négy fal között. A bemutatott ügyben az anya bűnösségét is megállapította a bíróság, valószínűleg az anyát is bántalmazta az apa, aki félelemből nem védte meg a lányát.

Az emberkereskedelem esetében tipikusan a reagáló rendőrség érvényesül a jelenlegi gyakorlat alapján, Orsini szerint azonban igenis lehet és kell is a proaktív szemléletet alkalmazni ezekben az ügyekben, ezek többek között:

- információ összegyűjtése;
- információ megosztása;
- a térfigyelő kamerák által rögzítettek elemzése;
- a folyamatos monitoring;
- az együttműködő tanúk „kiaknázása”.⁹

A közösségi rendészet mellett számos rendészeti modell áll rendelkezésre a nemzetközi gyakorlatban az emberkereskedelem felszámolása érdekében (például a *predictive* vagy az *intelligence-led policing*). Kiemelendő a *problémaorientált rendészet* (POP) modellje is, amely a bűncselekmények és más jogsértések helyett/mellett az azokat előidéző problémákra (is) fókuszál, az egyes esetek helyett a hasonló esetek alkotta problémákra és a közös gyökereire. A probléma ebben az értelemben a hasonló bűncselekmények/jelenségek összességét jelenti. A POP újítása a korábbi rendőrségi megközelítéshez képest az volt, hogy a negatív egyedi jelenségekre történő közvetlen reagálás (nyomozások, razziák, fokozott járőrözés) mellett figyelmet fordítottak a bűncselekmények *okaira* is.¹⁰ Ezen rendészeti modellek, stratégiák a hazai emberkereskedelem elleni fellépés során sok hasznot hoznának.

⁶ Windt Szandra: Közösségi tervezéssel a biztonságos terekért. *Belügyi Szemle*, 67. (2019), 9. 83–84.

⁷ Christián László: Egy feledésbe merülő közösségi rendészeti modellkísérlet margójára. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *Gondolatok a rendészettudományról*. Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság, 2019. 79–88.

⁸ Windt Szandra: Az emberkereskedelem és a családon belüli erőszak – hasonlóságok és különbségek. *Belügyi Szemle*, 68. (2020c), 6. 105–117.

⁹ Bradley W. Orsini: Law enforcement considerations. In Mary C. Burke (szerk.): *Human trafficking. Interdisciplinary perspectives*. New York, Routledge, 2013. 199; a rendészeti modellek alkalmazásáról lásd Windt (2016): i. m.

¹⁰ Szabó Henrik – Windt Szandra: A problémaorientált rendészet szerepe az ismételt áldozattá válás megelőzésében. *Magyar Rendészet*, 13. (2013), 2. 151–166.

Emberkereskedelem – cigányság – rendőrség

A kizsákmányolás kifejezése jobban kifejezi a jelenséget, mint az emberpiacra utaló (és azóta ettől nehezen elrugaszkodó) emberkereskedelem. Ezen jelenségben belül a szexuális kizsákmányolás rendkívül „népszerű”, a szervezett bűnözés egyik sikerágazataként aposztrofálják, amely hazánkban is jelen van és nem csupán a határon átnyúló jelleg a jellemző. A gyermekek (18 év alattiak) szexuális kizsákmányolásának elszaporodása különösen figyelemfelkeltő tendencia, bár korántsem új jelenség, annak kibertérben történő térnyerése az utóbbi évek digitális devianciáinak jelentős részét teszi ki, s a Covid-19-járvány idején még inkább megerősödött. Egyes adatok szerint *minden ötödik* gyermek szexuális kizsákmányolás áldozatává vált Európában, ami egy aggasztó szám, véleményem szerint.¹¹

Az Europol 2018-ban megjelent helyzetjelentése szerint a gyermekek szexuális kizsákmányolásának „egyik legkomolyabb aspektusa a *szülők szerepe*. Az Europol rendszeresen kap információkat, amelyek azokról a gyermekekről szólnak, akiket a szüleik eladtak a bűnszervezeteknek, mivel a bűnözők kihasználják a családok szegénységét. Más esetekben a szülők maguk is részt vesznek az emberkereskedelemben és saját gyermekeik kizsákmányolásában.”¹²

A bevezetőben bemutatott ügyben is éppen ez történt. Nagyon fontos ezt is ismerni a gyermekek szexuális kizsákmányolásának jelenségekor, hogy bizony sok esetben a szülő aktívan részt vesz a kizsákmányolásban, ezekben az esetekben a sértett önkéntessége szinte teljesen kizárható. (Ugyanakkor a gyermekotthonok, lakásotthonok falai között zajló, onnan elszökő fiatalok, illetve általában véve a 18 év alatti sértettek esetében sem merülhet fel az önkéntesség kérdése: a 2011/36/ EU irányelv alapján egyértelműen el kell ezt vetni.)

Sajnálatos módon a hazai cigányság mind az elkövetői, mind az áldozati oldalon érintettje az emberkereskedelem jelenségének.

„Kevés számadat áll rendelkezésre a közép- és kelet-európai roma nőket érintő emberkereskedelemtől, és szexuális kizsákmányolásról, noha számos emberkereskedelemtől szóló jelentés kiemelte azt a tényt, hogy a kisebbségi csoportokat, különösen a roma közösségeket (Európa-szerte), illetve a gyermekotthonokban felnövő lányokat (akik

¹¹ Windt Szandra: A gyermekek szexuális kizsákmányolásáról. *Ügyészségi Szemle*, 5. (2020b), 4. 42–53.

¹² *Criminal networks involved in the trafficking and exploitation of under-age victims in the European Union*. Online: www.europol.europa.eu/publications-documents/criminal-networks-involved-in-trafficking-and-exploitation-of-underage-victims-in-eu, 8. (kiemelések: W. Sz.); *Szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek a sajátjuktól eltérő uniós tagállamban – Útmutató az emberkereskedelem áldozataira fókuszáló gyermekvédelem erősítéséhez*. Online: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-children-deprived-of-parental-care_hu.pdf.

között Kelet-Közép-Európában felülreprezentáltak a roma gyermekek) különösen veszélyezteti ez az emberijog-sértés.¹³

Ez az a kérdés, amelyről szemérmesen keveset beszélünk, holott „nőjogi szervezetek szerint az amszterdami prostituáltak 25–30%-a, illetve a zürichi utcai prostituáltak 98–99%-a magyar állampolgár, akik közül 80–85% roma származású. Nagy részük feltételezhetően emberkereskedelem, illetve kizsákmányolás áldozata. Ez a jelenség a keveset tárgyalt témák közé tartozik még a roma női aktivisták körében is.”¹⁴

A *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030* című dokumentum tervezetében is kiemelik, hogy komoly kihívás a hátrányos helyzetű fiatalokat érintően emberkereskedelem és a prostitúció visszaszorítása,¹⁵ sőt külön fejezet szól az emberkereskedelemről.¹⁶

A rendőrség és a cigányság együttműködésén mindenképpen van mit javítani, erről Zsolt is írt,¹⁷ a korábban említett partnerség különösen fontos (lenne).¹⁸ A fent bemutatott ügyben a kislány és a családja már a gyermekvédelem látókörében volt, cigány kisebbséghez tartozásukra az iratban több helyen is utalnak. A szexuális kizsákmányolás mégis rendszeresen folytatódott, az csak a cigány utcabizalmi hálózat helyi tagjának feljelentése és kitartása miatt derült ki.

Egy új jogintézményről

Egy emberkereskedelmes ügy kapcsán írt tanulmányban szólnunk arról, hogy a gyermekotthonból elszökött *sértettek* vagy a saját apja által eladott kislány a gyermekvédelem látóköréből sajnálatos módon kerültek ki. Az ő pszichikai (és nem melleleg fizikai) állapotuknak megfelelő kezelésük és általában a segítő szervezetek bevonása fájóan hiányzott. Ott a legfiatalabb sértett az elkövetéskor 13 éves volt, a saját apja adta el a bűnszervezet fejének, majd az őt ért szexuális és fizikai bántalmazások következtében pszichiátriai kezelésre szorult. Az ügyben szereplő sértetteket az alatt a közel tíz év alatt számos esetben a rendőrök szabálysértési eljárás alá vonták, így a rendőrség tudta, hogy azon a területen tiltott prostitúciós tevékenységet folytatnak ezek a – sok esetben – 18 év alatti

¹³ *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.* 2014, 29.

¹⁴ *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.* 2014, 30.

¹⁵ *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030*, 60.

¹⁶ *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030*, 76–80.

¹⁷ Németh Zsolt: Rendőrség és cigányság: esélyek, lehetőségek, veszélyek. In Madai Sándor – Pallagi Anikó – Polt Péter (szerk.): *Sic itur ad astra. Ünnepi kötet a 70 éves Blaskó Béla tiszteletére.* Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020a. 383–391.

¹⁸ Lásd erről még Kazarján Annie – Kirs Eszter: *A romákat érő diszkrimináció a magyar büntető igazságszolgáltatásban.* Budapest, Magyar Helsinki Bizottság, 2020.

„elkövetők”, akikkel szemben az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően járt el a rendőrség.¹⁹

2020-ra azonban rendkívül fontos előrelépés történt: a szabálysértési törvény büntethetőséget kizáró okként szabályozza azt az esetet, amikor a szexuális szolgáltatásra felajánlkozó személy a 18. életévét nem töltötte be. Ezzel a rendőrség egyébként sem kicsi felelőssége, szerepe tovább erősödött, amelyhez további szemléletváltásra van szükség.²⁰

Fontos lépés volt 2019-ben, hogy az ORFK Bűnügyi Osztályán, valamint az összes megyei főkapitányságon is emberkereskedelem elleni szakvonalvezetőt neveztek ki. Emellett egy 2020. július 1-jén hatályba lépett új jogintézmény a közrendvédelmi szakterületen dolgozó rendőrök számára is adott új feladatot az emberkereskedelemmel kapcsolatban. Emiatt az ő képzésük, érzékenyítésük, a jelenség összetettségével kapcsolatos ismereteik bővítése rendkívül fontos.

A 18 év alatti gyermek – a korábbi szabályozástól eltérően – nem vonható eljárás alá szabálysértés elkövetőjeként, hanem *emberkereskedelem feltételezett áldozataként* kerül a *rendőrség* látókörébe, akit védelme érdekében a *rendőrség* a kijelölt speciális gyermekotthonban helyez el, illetve a korábban már ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett kiskorút speciális gyermekotthonba szállítja. A jogszabályváltozás egyértelművé teszi a védelem szükségességét nemcsak a büntetőeljárásban az áldozat speciális szükségleteihez igazodó különleges bánásmóddhoz kapcsolódó intézkedések alkalmazásával, hanem az emberkereskedelem feltételezett áldozata vonatkozásában is. A potenciális áldozat védelme érdekében végrehajtandó intézkedés nem pusztán a kiskorú elhelyezésének kötelezettségét jelenti, hanem annak megállapítása vagy kizárása is a rendőrség feladata, hogy a gyermek sérelmére követtek-e el jogsértést.²¹ Ehhez azonban szükséges a rendészeti feladatokat ellátó állomány képzése (is), a szexuális kizsákmányolás jelenségének, a traumatizált áldozatok kihallgatása módszereinek (stb.) ismerete, ami a szabályozás bevezetése előtt nem történt meg.

Az általános védelmi intézkedés bevezetése után, a gyermek speciális gyermekotthonba helyezését követően a kiskorú helyzetéhez, egyedi igényeihez igazodó, eredményes védelmi-segítő intézkedések végrehajtásával a rendőrség mellett a gyámhatóságok és az őket ellátó gyermekvédelmi intézmények feladatköre is bővült (a 2020. évi V. törvény 3. §-a alapján a Gyvt. X. fejezet 76/B. §).²² 2020. október 28-án a Nemzeti Koordinációs Mechanizmus és NGO Kerekasztal online ülésén az EMMI képviselője arról tájékoztatta a résztvevőket,

¹⁹ Balogh Krisztina – Huszár Julianna – Windt Szandra: Büntetés helyett védelem – egy emberkereskedelmi ügy alapján. *Ügyészek Lapja*, 27. (2020), 4–5. 23.

²⁰ *TIP Report 2020*. Online: www.state.gov/wp-content/uploads/2020/06/2020-TIP-Report-Complete-062420-FINAL.pdf.

²¹ Balogh et al. (2020): i. m. 23.

²² Balogh et al. (2020): i. m. 23.

hogy *egy* esetben fordult elő a védelmi intézkedés a bevezetése óta. A gyakorlat megfelelő és egységes kialakítása érdekében munkacsoportot állítottak fel, ahol az ORFK és a Belügyminisztérium is képviselteti magát.

Zárszó

Az emberkereskedelem elleni fellépés során a felderítés, az eset a hatóságok tudomására jutása az egyik legfontosabb. Az OKRI-ban végzett kutatások alapján elmondható, hogy sok esetben a lakosság igenis jelzést tesz,²³ amely rendkívül sok információval szolgál. Ugyanakkor egyértelmű, hogy a szexuális (és a munka) célú kizsákmányolás cselekményeit magában foglaló büntetőeljárások „bizonyítékszegények”, a személyi bizonyítékok, azon belül is csupán a sértetti vallomások állnak rendelkezésre. Az, hogy a sértett mennyire együttműködő, attól is függ, hogy milyen légkörben zajlik az első kihallgatása. Ez az eljáró rendőrök felkészültségén, érzékenységén (is) múlik.

Az ügyek számának növekedése az egyik legfontosabb nemzetközi elvárás hazánkkal szemben (is). Ehhez a közösség erősítése, a helyi közösségi információ-áramlás, az odafigyelés is jelentősen hozzájárulna. Ebben viszont a rendőrségnek is szerepe van, ahogy abban is, hogy a rendészeti modelleket alkalmazza, a proaktivitást erősítse ezekben az ügyekben.

A bemutatott esethez hasonló sok (van) lehet napjainkban, a környezetünkben, körülöttünk. A gyermekek és sértettek védelme érdekében szükséges többek között az állományt képezni, érzékenyíteni, a felderítés módjait átalakítani, a közösségi rendszert eszközeit és nem utolsósorban a cigány utcabizalmi rendszer országos elterjesztését, a rendőrség és a cigányság kapcsolatának erősítését szorgalmazni.

2020 februárjában találkoztunk Zsolttal, a Magyar Kriminológiai Társaság ülésén az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán, amelynek címe *Lehetőségek és kihívások az emberkereskedelem áldozatainak segítésére a gyermekvédelemben* volt. Nem véletlen, hiszen „gyermekvédő rendőrnek” vallotta magát egy helyütt Zsolt, valamint megfogalmazta azt, hogy azért „vannak hivatások, köztük a rendőré, hogy másokkal együttműködve segítsenek”.²⁴ Még több gyermekvédő felnőttre és nem utolsósorban (felkészült) rendőrré van szükségünk.

Jó szelet! Isten éltesse sokáig!

²³ Windt Szandra: Az emberkereskedelem és a kényszermunka jellemzői egy empirikus vizsgálat alapján. In Vókó György (szerk.): *Kriminológiai Tanulmányok 57*. Budapest, OKRI, 2020a. 192–215.

²⁴ Németh Zsolt: Szigorúan, következetesen, de az emberség, sőt a szeretet hangján - a bűnelkövető gyermekekkel való bánásmódról. In Gulyásné Kovács Erzsébet – Hatvani Erzsébet – Szarka Attila (szerk.): *Ferenczi György emlékkötet*. Pécs, SZIME – Ferenczi György Alapítvány, 2020b. 130.

Irodalomjegyzék

- Balogh Krisztina – Huszár Julianna – Windt Szandra: Büntetés helyett védelem – egy emberkereskedelmes ügy alapján. *Ügyészek Lapja*, 27. (2020), 4–5. 19–34.
- Berei Róbert: A közösségi rendőrségi gondolkodásmód alkalmazására irányuló törekvések az 1990-es évek második felében Magyarországon. *Themis*, 2018. június, 5–38.
- Christián László: Egy feledésbe merülő közösségi rendészeti modellkísérlet margójára. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *Gondolatok a rendészettudományról*. Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság, 2019. 79–88.
- Kazarján Annie – Kirs Eszter: *A romákat érő diszkrimináció a magyar büntető igazságszolgáltatásban*. Budapest, Magyar Helsinki Bizottság, 2020.
- Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 tervezet* (2020). Online: <http://romagov.hu/magyar-nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia-2030-tervezet>
- Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II. Tartósan rászoruló – Szegény családban élő gyermekek – Romák (2011–2020)* (2014). Online: www.ilo.org/dyn/youthpol/es/equest.fileutils.dochandle?p_uploaded_file_id=622
- Németh Zsolt: A rendőrségi bűnmegelőzés közösségi rendszet. In Borbíró Andrea – Inzelt Éva – Kerezi Klára – Lévay Miklós – Podoletz Léna (szerk.): *A büntető hatalom korlátainak megtartása: a büntetés mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére*. Budapest, ELTE Eötvös, 2014. 379–389.
- Németh Zsolt: Rendőrség és cigányság: esélyek, lehetőségek, veszélyek. In Madai Sándor – Pallagi Anikó – Polt Péter (szerk.): *Sic itur ad astra. Ünnepi kötet a 70 éves Blaskó Béla tiszteletére*. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020a. 383–391.
- Németh Zsolt: Szigorúan, következetesen, de az emberség, sőt a szeretet hangján – a bűnelkövető gyermekekkel való bánásmódról. In Gulyásné Kovács Erzsébet – Hatvani Erzsébet – Szarka Attila (szerk.): *Ferenczi György emlékkötet*. Pécs, SZIME – Ferenczi György Alapítvány, 2020b. 129–140.
- Orsini, Bradley W.: Law enforcement considerations. In Mary C. Burke (szerk.): *Human trafficking. Interdisciplinary perspectives*. New York, Routledge, 2013. 185–204.
- Szabó Henrik – Windt Szandra: A problémaorientált rendszet szerepe az ismételt áldozattá válás megelőzésében. *Magyar Rendészet*, 13. (2013), 2. 151–166.
- Windt Szandra: Rendészeti modellek az emberkereskedelem elleni fellépés elősegítésében. In Hautzinger Zoltán (szerk.): *A migráció bűnügyi hatásai*. Budapest, MRTT Migrációs Tagozat, 2016. 151–165.
- Windt Szandra: Közösségi tervezéssel a biztonságos terekért. *Belügyi Szemle*, 67. (2019), 9. 83–95. Online: <https://doi.org/10.38146/BSZ.2019.9.5>
- Windt Szandra: Az emberkereskedelem és a kényszermunka jellemzői egy empirikus vizsgálat alapján. In Vókó György (szerk.): *Kriminológiai Tanulmányok 57*. Budapest, OKRI, 2020a. 192–215.
- Windt Szandra: A gyermekek szexuális kizsákmányolásáról. *Ügyészei Szemle*, 5. (2020b), 4. 42–53.
- Windt Szandra: Az emberkereskedelem és a családon belüli erőszak – hasonlóságok és különbségek. *Belügyi Szemle*, 68. (2020c), 6. 105–117. Online: <https://doi.org/10.38146/BSZ.2020.12.5>

Kiadja a Nemzeti Közszerkölátati Egyetem
Ludovika Egyetemi Kiadó.
A kiadásért felel: Koltay András, rektor
Szerkhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

Felelős szerkesztő: Kilián Zsolt
Olvasószerkesztők: Bujdosó Hajnalka, György László,
Resofszi Ágnes, Szabó Ilse, Szarvas Melinda
Tördelőszerkesztő: Kilián Zsolt
Korrektorok: Bujdosó Hajnalka, György László,
Kalcics Ildikó, Resofszi Ágnes, Szarvas Melinda
Nyomdai kivitelezés: Pátria Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Orgován Katalin vezérigazgató

ISBN 978-963-531-507-9 (nyomtatott)
ISBN 978-963-531-509-3 (ePDF)
ISBN 978-963-531-508-6 (ePub)

